

Konsulentbistand/brug for vejledning?

Skal et træ bevares eller fældes?

Det medfører både omkostninger og besvær at have ansvaret for et stort træ på grunden. Mange af området træer er af værdi for kvarteret, og grundejerforeningen har derfor besluttet forsøgsvis at stille *gratis konsulentbistand* til rådighed for grundejere med bevaringsværdige træer eller andre store træer, som volder problemer på grund af sygdomme eller lignende. Konsulentbistanden består i råd og vejledning.

Selve arbejdets gennemførelse f.eks. beskæring udføres ikke af konsulenten, men sker ved grundejerens egen foranstaltning og regning.

Vi har indgået en fordelagtig aftale om råd og vejledning med **Hortonom Søren Bjerregaard**, Borgevej 41 A, som også har stået for registreringen af vore træer.

Grundejerne kan henvende sig om konsulentbistand til foreningens grønne gruppe på:
Tlf. 4587 5919 eller e-mail: lisbeth.risbjerg@tdcadsl.dk

Juni 2005

Udgivet af: Sorgenfrigårds Grundejerforening (www.sorgenfrigaard.dk)
Foto: Ole Hetland

Træerne i Sorgenfrigårds Grundejerforening

SORGENFRIGÅRDS
GRUNDEJERFORENING
AF 1931

www.sorgenfrigaard.dk

- nyplantning
- bevaring
- beskæring
- fældning

Nyplantning

Har det været nødvendigt at fælde af den ene eller anden grund, er det vigtigt at nyplante, så vi på sigt værner om kvarterets karakter. Måske er der også plads til, at du nyplanter nogle år før du fælder et stort træ. Nyplantning er også aktuel i visse områder af vores kvarter, hvor der er lidt langt mellem træerne.

Ved nyplantning gælder det om at skabe god afstand til andre træer og at overveje, om der er behov for lyse eller tætte træer – høje eller lavere træer. Tal evt. med naboen – og tænk på, hvor på grunden træet placeres, så det ikke direkte generer naboen.

Der er planteskoler, som har speciale i plantning af store træer, så man ikke skal vente alt for længe på et godt og synligt resultat. Løvfældende træer og buske kan plantes lige efter løvfald og før løvspring – men også om vinteren, hvis du kan komme i jorden, og den ikke er alt for våd.

Anbefalinger

Efter råd fra grundejerforeningens konsulent anbefales følgende træarter som egnede til vore haver. De bliver ikke alt for voldsomt store og er relativt nemme at beskære:

Vortebirk:	Smal krone, hængende kviste, hvid bark. Max 20 m høj.
Stilkeg:	Bred kroget krone. Max 20 m høj.
Alm. avnbøg:	Bred kegleformet krone. Max 20-25 m høj.
Navr:	Rund bred krone. Max 10-15 m høj.
Østrigsk fyr:	Bred tæt krone. Max 20-25 m høj.
Skovfyr:	Bred åben krone. Max 25-30 m høj.
Europæisk lærk:	Smal kegleformet krone. Max 20-25 m høj.
Alm. ask:	Uregelmæssig krone. Max 30 m høj.
Alm. ædelgran:	Smal søjleformet krone. Max 30-35 m høj.

Læs mere på hjemmesiden om de anbefalede træer.

Registrering af bevaringsværdige træer

Efter en beslutning på generalforsamlingen fik vi i 2004 registreret over 300 bevaringsværdige store og sunde træer i vore haver og på tilstødende veje. Alt om registreringen, herunder kort over området, kan ses på hjemmesiden: www.sorgenfrigaard.dk under rubrikken "Træprojektet" Her finder du også dine egne store bevaringsværdige træer markeret med relevante oplysninger.

En donation på 25.000 kr. fra Tømmerhandler Johannes Fogs Fond – og teknisk bistand fra kommunen og velvillighed hos en lokal hortonom – har muliggjort registreringen med professionel hjælp.

Formålet med registreringen har været at sætte fokus på træerne, og appellere til grundejerne om at værne om træerne og pleje og beskære dem rigtigt.

Bliver fældning nødvendig opfordrer vi til genplantning, så målsætningen om et attraktivt og grønt kvarter kan opfyldes.

Registreringen har identificeret 41 forskellige arter. De almindeligst forekommende træer i vores område er: Vortebirk, lind, bøg, stilkeg, østrisk fyr, rødgran, navr, lærk og alm. valnød. Men der er også indførte træer som mammuttræ, pyramideeg og vandgran.

Nytilflyttere: Vent med at fælde!!

100 års arbejde kan ødelægges på en dag. Vent en sæson eller to før du giver efter for trangen til at skabe lys og luft. Tænk på at det unikke kvarter var en af årsagerne til, at du valgte at bo her.

Overvej mulighederne for beskæring og opstamning i stedet for fældning. Tal med naboen. Søg evt. gratis rådgivning hos grundejerforeningens konsulent (se bagsiden). Men det er dine træer, – og selvfølgelig dig der bestemmer i sidste ende!

Det gamle kvarter

Det tager tid at skabe et grønt kvarter. Vores område har ikke altid set ud, som det gør nu. For 100 år siden begyndte man at plante en del af det, vi i dag glæder os over. Dengang var kun en mindre del af grundene bebygget med ret høje villaer, som tårnede sig op i et temmelig bart landskab. Det ses på et gammelt fotografi fra 1911 i Byhistorisk Samling. Det tæt bevoksede, grønne område med store fritstående træer, som vi kender i dag, fandtes endnu ikke. Træerne skaber nu et vældigt rum omkring os – og giver husene en flot baggrund.

De store træer i vores kvarter giver mange fordele: De viser årets gang, giver bolig for fugle og dyr, er æstetiske og medvirker til et bedre og renere miljø. De giver læ for vinden – og svalende skygge på en varm sommerdag.

Træer tager tid

Beplantning forandrer sig hele tiden. Træer bliver gamle, nogle bliver for store – andre får sygdomme. Områder vokser til og må ryddes. Synet på havekunsten ændrer sig og fører til nye anlæg.

Vi bør plante med bevidstheden om, at vores indsats ikke kun har værdi for os selv, men også kommer eftertiden til gode. Man må således have det lange tidsperspektiv for øje. De store træer vi ser i dag er resultatet af en lang udvikling.

Der er selvfølgelig også gener ved de store træer (blade, rødder, skygge forkerte steder, stormskader mm.), men uden træerne får vi et fattigere kvarter! Vi skylder de grundejere tak, som tager besværet og sikrer kvarterets særpræg.

Myndighederne har fredet Mølleådalene. Vi må selv tage ansvaret for vores eget kvarter.

Litteratur

Har du lyst til at læse mere om træer anbefales:

“Træer i Nordeuropa” af Alan Mitchell

“Træer i Danmark” af Roger Phillips

“Havens buske og træer”, Politikens håndbøger

“Træer til haver” af Peter Mc Hoy

– men der er også mange andre bøger som

kan købes eller lånes på biblioteket.

Arboreter

Et arboret er en samling af træer og evt. også buske der dyrkes til forstvidenskabelige formål.

Har du lyst til at studere de forskellige træarter i fuld størrelse, kan et besøg i et arboret anbefales.

Der findes arboreter i Charlottenlund (Bregnegårdsvej 2) og Hørsholm (Kirkegårdsvej 3A).

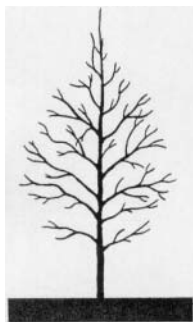
Der er gratis adgang.

Plant et træ

Inspiration fås også i foreningen “Plant et Træ” (www.plant-et-trae.dk), som grundejerforeningen er medlem af.

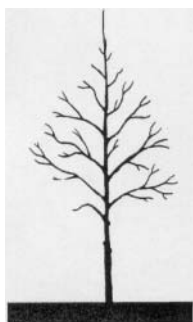
Beskæring af træer

Unge træer

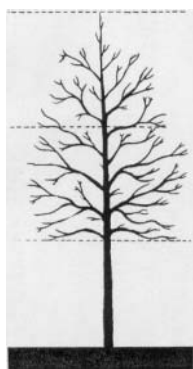
Tidlig start med beskæring af unge træer i god vækst er vigtig for deres fremtidige udvikling og funktion.

Formålet med *opbygningsbeskæring* er at hjælpe det unge træ med at udvikle sig til et stærkt og velformet træ. Strukturen i træet kan forbedres ved bortskæring af grene, så der opnås ensartethed i deres indbyrdes afstand. Svage grene – med indvokset bark – skal fjernes eller reduceres.

Der er mange årsager til *opstamning*, for eksempel at give mere lys og luft eller plads for trafik. Minimumsfrihøjden over kørebaner skal være 4,5 m og over cykelsti og fortove 2,7 m. Opstamning omfatter bortskæring af de laveste grene.

For at opnå et harmonisk træ ved *opstamning* skal kronen mindst udgøre 2/3 af træets totalhøjde.

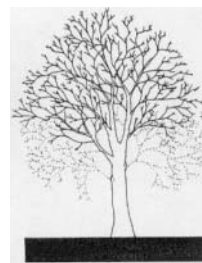

Formålet med *kronpleje* er at bevare træet i en sikker og sund tilstand. Ved kronpleje forstås bortskæring af døde, døende, syge, krydsende, svagt tilhæftede grene og evt. grene i svag vækst.

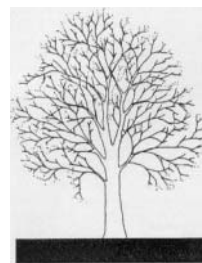
Kronetyndning anvendes for at give mere lys under træet, for at reducere vindmodstanden eller fjerne vægt fra tunge grene.

Læs mere på hjemmesiden om træpleje af unge træer under rubrikken: "Træprojektet".

Modne og gamle træer

Kronerestaurering anvendes på værdifulde gamle træer, der har mistet deres naturlige form og struktur ved stormskade, topkapning, toptørhed eller sygdom. Det kan f.eks. ske i form af opstamning.

Kronerestaurering ved udtyndning på gamle træer kan gøres i flere etaper med intervaller på nogle år. Dette vil give træets forsvarssystemer optimal mulighed for at blive aktiveret.

Kronerestaurering af modne og gamle træer er vanskelig at udføre selv og vil ofte kræve bistand fra professionelle.

Kilde: Dansk Træplejeforening: Beskæring af træer. En guide. Oktober 2000

Syge træer

Hvordan kan du se om et træ er sygt? Et træ er sygt, hvis skudtilvæksten er ringe og løvet er tyndt og misfarvet. Der kan også være voldsomme angreb af sygdom (døende grene og bladdeformationer) eller skadedyr. Træer kan også have synlige alvorlige fysiske skader eller råddannelse evt. døde grenpartier.

Er du i tvivl om træet bør fældes af sådanne grunde, så rådfør dig med grundejerforeningens konsulent (se bagsiden).